M 2076
BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU
BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul I, Nr. 2 Joi 21 Noemvrie 1935

Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian ■ Redacția și Administrația: Str. Agricultori, 45 ■ Telefon 3.76.05

„După trei ceasuri de activitate, Camera și Senatul au luat iarăși vacanță".

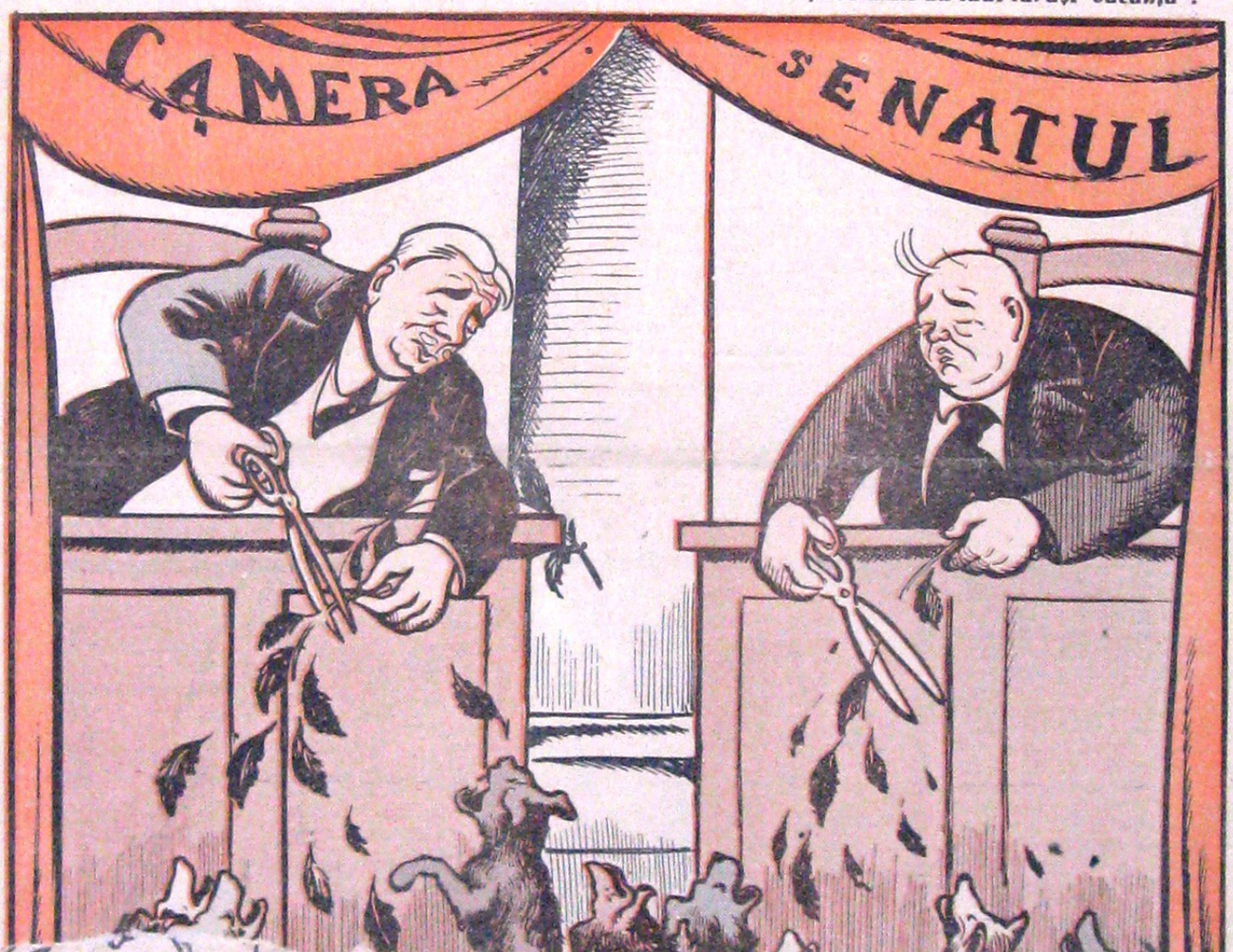

LLOYD GEORGE

contra-candidatului laburist Shinwell.

Ați auzit vreodată de domnul Shinwell? Cine e acest Shinwell, ca dintr'o lovitură să arunce în oprobiu, de pe un scaun viceprezidențial de guvern, pe leaderul de eri al însuși partidului care își ia revanșa?

Țar

Ard flăcărui de basme
Și țara asta toată-i numa
In hora ei cu satele mă prin
Și'ntindem iureș vesel până'n
Că m'am născut cu cerul ei su
Ii sânt flăcău și ea mi-e consăt
Ca bunii mei, — ca cei din prime
Imi leg nojițe ca să-i fiu pe plac ;
Las sângele să-mi sară în bătăi,
Că ard de dragul ei în pălălăi.
Știu c'au purtat-o 'n car cu patru boi
Ș'au dus-o roabă 'n târguri cu noroi,
Că i-au furat tâlharii galbeni mari
Ș'au vrut s'o vândă-apoi la cămătari,
Dar a plesnit balaurul și iată :
Frumoasa mea-i fecioară preacurată
Eu, Țara asta cu uncheșii ei,
O torn în flori ș'o sorb în ochii mei ;
De dragul ei țin chiot la tilinci,
Măcar de-oi sparge talpa la opinci.

Pan M. Vizirescu

Lei 6

nes...
seşti în An...

Dragoș ...

72648

Al doilea Tatar Bunar

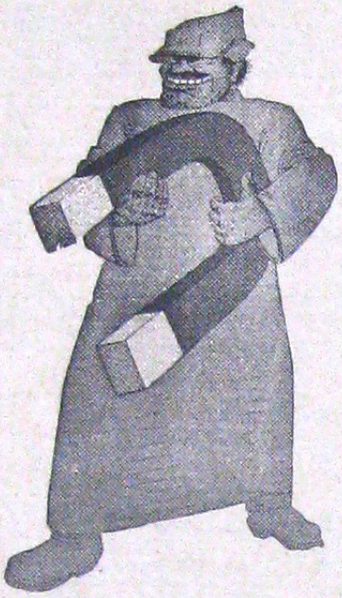

Ne interesează, firește, acest proces, care e actual de un an de zile, fără să se fi izbutit judecarea lui. Ne interesează pentrucă este al unui comunist și pentrucă e al unui profesor universitar de teologie.

E posibilă o asemenea monstruozitate : profesor de teologie și comunist, aderent al doctrinei marxiste, care e cea mai violentă negație a creștinismului din câte cunoaște istoria culturii ? Nu e, dar este totuși... O explicație a acestui paradox există.

Constantinescu-Iași e un vechiu comunist, dar n'are nimic a face cu teologia. La Facultatea din Chișinău el deține catedra de istoria artelor. A fost numit acolo contra voinței Bisericii, de o comisiune laică, subt presiunea răposatului Ionel Brătianu, pe atunci prim ministru. Când a avut nerușinata îndrăsneală de a candida la această catedră, Constantinescu-Iași era arhicunoscut ca ateu și comunist și stătuse nu odată la beciu pentru acțiuni anti-românești. Candidatura lui a stârnit violente proteste din partea cercurilor religioase. Atunci a intervenit în favoarea îndrăsnețului aventurier doctorul N. Lupu, cucerind grația atotputernicului Brătianu, iar Constantinescu-Iași a făcut declarație solemnă că se leapădă de ateism și comunism.

Astfel a intrat în învățământul teologic superior, acest monstru care peste puțin avea să se dovedească un sperjur ordinar și o pa[illegible] nulitate științifică.

[illegible] ani de profesorat, [illegible] Iași, deși [illegible] zorat, ca să dle... finitiv. Imediat dup[illegible] începe din nou veche[illegible] sa acțiune marxist-revol[illegible] călcând un jurământ și ba[illegible] rind Universitatea.

La Facultatea de teologie însă, cu al cărei spirit nu are nimic comun, ținuta lui Constantinescu-Iași a fost un permanent scandal O aventură amoroasă cu o studentă, pe care a sedus-o, îl determină să-și alunge soția din casă și copilul, dând astfel o pildă oribilă de imoralitate studenților nevoiți totuș să-i urmeze cursul.

Peste puțin, o altă aventură amoroasă, nocturnă, pe băncile grădinei publice din Chișinău, îl face client al poliției. De data asta nu ca marxist, ci ca fante berbant. Nici o măsură, dar absolut niciuna nu s'a luat împotriva acestui dement erotic, fiindcă măsurile stau în mâna autorității laice, iar autoritatea laică în mâinile ocultei iudeo-masonice, care sprijină din răsputeri pe Constantinescu-Iași. Desigur — în interesul teologiei creștine !

Satirul marxist, devenit profesor titular fără absolut nicio pregătire de specialitate, se avântă în slujba Internaționalei a III-a și ajunge anul trecut în fața consiliului de război din Chișinău. Din acel moment isbucnesc rând pe rând la lumina zilei toate forțele oculte, care subminează România.

Ele organizează apărarea lui Constantinescu-Iași. Liga internațională a intelectualilor comuniști, camuflată sub numele de „anti-fascistă" pune la cale totul. Tineretul comunist de pretutindeni, lucrătorii comuniști din Europa, democrația internațională, iudaismul cu marea lui publicitate, francmasoneria, — nimic nu este uitat, nepus în mișcare și protestele și adeziunile mondiale curg de un an încoace zilnic în cloaca presei din Sărindar.

Un simplu delicvent politic, iată, devine erou planetar. Escrocul își propune ca martori sute de celebrități europene, care nici nu auziseră de dânsul, dar aflau acum că e un oarecare comunist de-ai lor. Profesorii dela Sorbona și muncitorii din Cehoslovacia, în mesagiile lor prin care înfierează poporul român, îl proclamă „savant", marele savant ! — ca și cum bietele elucubrații scrise în românește ale acestui intrus ar fi revoluționat știința Sorbonei și ar fi inflamat gustul pentru istoria artelor în lucrătorii slovaci ! Cunoscuții procurori ai umanității, Henri Torrès, Henri Barbusse, Henri Guernut, — cei trei Henri cu pistrui — cari au făcut atâta rău României cu ocazia procesului dela Tatar-Bunar, se pun din nou în mișcare.

Avocați din Paris se înscriu în apărare ! Constantinescu-Iași, nulitatea profesională dela Chișinău și fantele scabros de grădină publică, devine un mit mondial și un martir al marei cauze umanitare!

Nu vede nimeni că se repetă cazul dela Tatar-Bunar, cu aceiași oameni, cu aceleași organizații oculte internaționale, cu aceleaș metode de intimidare ? Nu vede nimeni că Internaționala III-a bolșevică, iudeo-democrația și francmasoneria stau din nou, cu toate forțele lor, în dosul acestui proces, făcând dintr'un simplu caz de delicvență politică un eveniment mondial ?

Ultimele zile ne-au adus un element nou în luminarea acestei mârșăvii puse la cale împotriva României. Faimosul comunist Bujor, criminalul dela Odesa, scos printr'o grație inexplicabilă din ocnă, a fost prins ducând la Moscova scrisorile lui Constantinescu-Iași. Escrocul cere direct presiunea Sovietelor asupra noastră ca să-l facem scăpat.

Acțiunile tuturor organizațiilor internaționale ale „umanității" care lucraseră la Tatar-Bunar, se lămuresc încăodată la lumina zilei : ele nu sunt decât instrumente docile la porunca Internaționalei a III-a bolșevice.

Procesul lui Constantinescu-Iași nu mai de mult procesul lui Constantinescu-Iași. El a devenit procesul Internaționalei comuniste împotriva României „burgheze". Lista martorilor și avocaților, ce se va perinda la bara justiției militare din Chișinău, va transforma această bară într'o nouă tribună de propagandă a bolșevismului în România.

Un al doilea Tatar-Bunar a izbucnit. De data aceasta în jurul unei nulități științifice, în jurul unui sperjur și escroc, în jurul unui aventurier și fapte de mahala, devenit subit, erou mondial.

Autoritățile ar fi trebuit să termine totul din prima clipă. Existau procedee...

Undeva, la o margine de pădure, într'o noapte...

Il Popolo d'Italia

Fondatore: BENITO MUSSOLINI

AUDACIA

La bandiera del Profeta al vento: tutto l'Islam in armi!

I Giapponesi in Egitto — I Greci in territorio bulgaro

„Popolo d'Italia", oficiosul partidului fascist italian, a împlinit XXI ani de existență eroică. In coloanele acestui jurnal au izbucnit și au ars incontinuu pălălăile revoluției. Dela 15 Noembrie 1914, de când Benito Mussolini semna fulminantul editorial „Audacia", și până astăzi, rugul acesta de idei nu s'a stins niciodată. Dimpotrivă, din flăcările lui răsucite până sub căprioriî cerului, s'a aprins o Italie întreagă și un continent.

Fenomenul fascist este acum

Lecția trădării

M. S. REGELE GEORGE

De bună seamă, nota caracteristică a recentelor alegeri britanice nu stă în majoritatea obținută de guvernul național al lui Stanley Badwin, nici în revirimentul de opinie publică petrecut în jurul câtorva figuri, ca Winston Churchil, ales pe o alee de voturi care îl duce direct — cum ne-am așteptat și am spus-o aiurea — la u serios portofoliu ministerial.

Surpriza realegerei lui Stanley Baldwin stă în drastica nealegere a doi, dar mai ales a unuia din cei mai reprezentativi fruntași ai politicei britanice.

Mai întâi Sir Herbert Samuel, șeful partidului liberal, cade împreună cu tot stafful său. E o mică lecție dată eticei tergiversante a acestui leader care nici ca membru al guvernului național, nici ca șef al unui partid în desuetudine agravantă, n'a știut ce să facă cu liberalismul său. A umblat cu el pe la Ramsay MacDonald, Stanley Baldwin, Lloyd George. Nimic. Ca un Primus perimat, liberalismul lui nu mai lucra.

Lecția drastică însă a căzut asupra lui Ramsay Mac-Donald. Acesta, cu fiul lui cu tot, ca'ntr'o mică orestiadă a justiției populare — cade vertiginos, cu 17.882 de voturi față de cele 38.380 ale

A, dar tocmai în acest eri stă toată cheia dezastrului lui Ramsay MacDonald.

Era mai eri, când în 1931 șeful partidului laburist era repudiat de propriul său partid, și demisionat, ca în locu-i să fie ales un om de o priză mult mai mică, asupra masselor, Henderson. Ce se întâmplase? Ramsay MacDonald se lăsase convins de Regele său, să ia șefia unui guvern așa zis național, dar în fond conservator, Stanley Baldwin mulțumindu-se numai cu vice-prezidența guvernului.

Ramsay MacDonald nu se găsea la prima divergență cu partidul pe care nu numai îl conducea, dar de fapt singur îl întemeiase.

Ne aducem bine aminte că la 4 August, 1914, leaderul de trei ani al partidului laburist în Camera Comunelor nu se sfiise să atace politica externă a lui Sir Edward Grey, opunându-i faimoasa temă: „intrarea în război, o obligație de onoare". Marele său discurs de atunci i-a înstrăinat în 24 de ore majoritatea partidului — în esență anti-militarist — dar i-a raliat în schimb majoritatea poporului englez. Atacat public și privat, dânsul a demisionat dela conducerea partidului, dar a fost unul din cei care au câștigat războiul mondial. Și a mai fost ceva: a mai fost unul din cei care, deși în inima națiunei și nu a partidului său, **a refuzat orice demnitate publică.** A preferat chiar să cadă în 1918 la Leicester unde se alesese întâia oară în 1906, și chiar în 1921 la East Woolich, pentruca în 1922, când în Europa toate partidele muncitorești se spărgeau, laburiștii să-și culeagă flamurele în jurul fostului comandant și în scurtă vreme să ajungă opoziția de 3.000.000 de brațe să majetății Sale.

A făcut la fel James Ramsay MacDonald și în 1931? Da. Și atunci Anglia era „in emergency". Primejdia de moarte a etalonului-aur, cu revoluția lentă, tip britanic, ce a urmat de atunci, l-a separat din nou pe leader de combatanții lui. Dar, vai, l-a mai făcut ceva. L-a făcut prim-ministru. Prim-ministrul altora!

Să nu aruncăm cu nicio pietricică într'una din figurile inefabile ale nobilei politici britanice. Dar să ne aducem aminte că fondatorului, cu fapta și doctrina, a unui partid întreg, i s'a reproșat atunci că... l-a cam trădat.

De conformație autodidact și poate prin aceasta atins de un fel de latitudinarism al ideei, Ramsay MacDonald a fost, e drept, totdeauna un temperat Convins — ca și Massaryck — că democrația e o politică științifică, dânsul a trecut pururi acțiunea prin refrigerentul pal, al acelei „co-operații a minței", cum singur o numește.

Dar pe lângă onorurile ideei se zice că onorurile politice l-au cam furat pe doctrinarul muncitorimei. Copilul din Lossiemouth, umilul sat de pescari scoțieni de pe Moray Firth, care la 18 ani părăsea coliba săracă a tatălui — „a but and a ben", cum se spune în limba lui natală — și venea la Londra ca să lucreze ca impiegat, cu 12 șilingi și jumătate pe săptămână, simțea cum urcă într'însul teribilul morb al parvenirei. Știința visată nu i l-a stins; jurnalismul și politica i l-au aprins în vălvătae de ambiții și succese.

N. CHAMBERLAIN

Căsătorit cu o nepoată de Lord, fiul pescarului era șef de partid și totuși mai sensibil ca oricine altul la micile atenții ale cercurilor dela Buckingham Palace... Un ordin mare înmuia pe gladiatorul muncitorimei mai mult ca sabia adversarului; iar ziua fericită a vieții sale a fost, mi se pare, când a pupat mâna cuiva.

Cam acestea sînt — împreună cu prezidența unui consiliu de miniștri care un mai erau ai lui

S. BALDWIN

— antecedentele căderei dela Seaham...

Shinwell? Un anonim. Da, lecția anonimă a trădării...

Incăodată, să nu aruncăm nicio petricică. Noi Românii, mai ales. Dimpotrivă, să luăm aminte și să ne bucurăm că cel puțin în Anglia trădările se mai pedepsesc...

Istoria noastră politică e în mare parte o istorie a trădării. Unde a răsărit un român mare, a trebuit să apară și negația lui, trădătorul.

Roata lui Horia are trei eroi, dar șapte trădători. Istoria începe bogat, cum vedem, încă din 1784.

Dar Mihai Viteazul, primul domn de viziune întregitoare de neam, n'a fost trădat în cortul lui?

Tudor Vladimirescu, trădat a fost și el, cu toată amploarea vrednică de singura revoluție adevărată a istoriei noastre. Prodan și Macedonschi i-au pus mâna pe corespondență, capitan [illegible] i-a furat pandurii, oamenii lui Bimbașa Sava și ai lui Iamandi l-au tăiat bucăți și aruncat în fântână.

Avram Iancu trădat a fost și el Ungurilor, de un frate de arme. Domnitorul Cuza și-a găsit într'o bună seară palatul gol de toți cei care jurase să-l apere, și'n care avusese o încredere oarbă.

Iar naționalismul nostru recent înregistrează eliberarea lui sub

LLOYD GEORGE

contra-candidatului laburist Shinwell.

Ați auzit vreodată de domnul Shinwell? Cine e acest Shinwell, ca dintr'o lovitură să arunce în oprobiu, de pe un scaun vicepreședențial de guvern, pe leaderul de eri al însuși partidului care își ia revanșa?

72648

Țară Cosânzeană

Ard flăcărui de basme sub ogeaguri
Și tara asta toată-i numai steaguri.
In hora ei cu satele mă prind
Și'ntindem iureș vesel până'n Pind.
Că m'am născut cu cerul ei sub geană,
Ii sânt flăcău și ea mi-e consânzeană.
Ca bunii mei, — ca cei din primul veac —
Imi leg nojițe ca să-i fiu pe plac;
Las sângele să-mi sară în bătăi,
Că ard de dragul ei în pălălăi.
Stiu c'au purtat-o 'n car cu patru boi
Și'au dus-o roabă 'n târguri cu noroi,
Că i-au furat tâlharii galbeni mari
S'au vrut s'o vândă-apoi la cămătari,
Dar a plesnit balaurul și iată:
Frumoasa mea-i fecioară preacurată!
Eu, Țara asta cu unchesii ei,
O torn în flori și'o sorb în ochii mei;
De dragul ei țin chiot la tilinci,
Măcar de-oi sparge talpa la opinci.

Pan M. Vizirescu

RAMSAY MACDONALD

cerul patriei, cu o trădare tot atât de funestă în mărșăvia ei, ca și în urmările pe care le-ar fi putut avea.

Trădare, numele tău e românesc. Bine că cel puțin te pedepsești în Anglia...

Dragoș Protopopescu

Soarta neconsolată

a lui Victor Iamandi

D. Victor Iamandi sau Tache Farfuridi-Oratorul, cum i-a mai zis deunăzi un ticălos de publicist într'o gazetă antisemită (pasă-mi-te că publicistul în chestiune a candidat prin Basarabia la alegerile trecute și a avut un știu ce neînțelegeri cu d. Victor Farfuridi care pe atunci era ministru — mai mic — dar era), d. Tache Iamandi așa dar este, trebue să vă spun, un fiu fără noroc al maidanelor moldovenești. Pe la Iași și-a petrecut dânsul o copilărie foarte suspectă și din care mucii primelor ambiții nu avea să și-i șteargă până târziu, în ceasurile de ironie când întâmplarea, care are misterele ei, l-a luat pe Victor dela Borta-Rece și l-a băgat, ca să zic așa, în guvern, vrând par'că să încerce astfel zâmbetul uriaș al naturii. D. Iamandi a intrat în această „chestie" — cum spunea el guvernului între amici — fără ca el însuș să priceapă cum și dece...

Ministru ? Mi-nis-tru ! Tot rostind această carte de vizită neverosimilă, d. Iamandi se plânge prietenilor că a prins un tic, puțin comic, oarecum macabru și puțin idiot : se încruntă energic (așa, din tam-nesam !) și... vorbește inepuisabil de Duca! Ochii i s'au holbat de altminteri așa în cât răuvoitorii pretind că d. Iamandi s'a adâncit prea mult în pahar, în nopțile lui laborioase de patriotism. Dar ce mi se pare mai grav, e că acest paradoxal membru al guvernului, urcându-se la întâmplare, unde a găsit și el, pe banca ministerială, a uitat că rămăsese tot atât de mic, așa cum s'a născut și cum l-a osândit un implacabil destin. D. Iamandi și-a uitat într'adevăr măsura care nu-l diferențiază de măruntele vietăți peste care treci întâmplător și poate sculpi din greșală. Dar cu toate astea, cu toată voința lui inutilă, d. Iamandi a rămas tot mic, insuportabil de mic așa încât l-ai băga ușor, la întâmplare, într'o ladă cu gunoi, sau l-ai azvârli fără să te ocupi în nu importă ce coș de hârtii, scuipătoare, closet... Vă spun că e o cruzime inexplicabilă a soartei, și omul nu e vinovat cu nimic. Eu însumi am încercat cândva acest sentiment pentru care încă și azi aș vrea să mă scuz...

Ducându-mă cu nu știu ce treburi pela ministerul de Interne, introdus, în sfârșit, în cabinetul d-lui Iamandi, n'am știut în primul moment dacă era o glumă, sau dacă era un om sau mai precis nu puteam să disting nimic cu toate că vedeam par'că mișcându-se ceva după un birou într'un colț. Am întrebat totuș enervat pe șeful de cabinet care mă însoțea :

— Mă rog, unde e ministrul !

Acesta puțin jenat, mi-a arătat undeva, în fund :

Și apoi a ieșit, râzând — nu știu bine, de mine sau de el, (că și eu trebue să fi avut un cap!)...

Așa dar... acela era Iamandi! Trist... Chiar pentru o jumătate de ministru, el tot ar fi trebuit să fie puțin... mai întreg. Dar când m'am apropiat mai mult de birou, am văzut înduioșat — cu o milă pe care n'am s'o spun — că Iamandi se ridicase chiar pe genunchi, ca să fie mai bine văzut.

L-am rugat să stea jos!

Și în timp ce eu îl priveam, când am simțit că el adormise,— în vârful picioarelor, m'am furișat tiptil, ca să nu-l mai văd. In fața vieții sunt minute dureroase, în care ești laș !

Am eșit astfel pentru prima și ultima oară din cabinetul lui Iamandi, ducând cu mine imaginea aceea pe care n'aș putea s'o descriu, pe care coșmarurile mele o evoacă și acum, imaginea unui vag chip de om ca un burete parfumat cu rachiu. Păstrez de atunci pentru Iamandi o afecțiune inconsolabilă, și n'aș permite nimănui să se atingă de el.

Dece și-a bătut joc de el guvernul? Mai întâi dece l-a făcut ministru ? S'ar fi putut găsi și de altceva să se râdă !

Ce rău făcea Iamandi, când nu era ministru? Spărgea câteva pahare în fiecare noapte la Borta-Rece — ei și! Dacă i se întâmpla să cadă pe stradă, găsia oricum un binevoitor să-l ducă acasă, în tot orașul care se obișnuise cu el. Altceva, ce mai făcea ? Nimic... Că se desbrăca în pielea goală pe drum — bine, bine, știu! Dar asta numai între amici și apoi e tot atât de adevărat că se îmbrăca din nou... In orice caz era un om care distra societatea lui... Dar acum ?! Cunoașteți ceva mai trist?... Și apoi chiar așa — să zicem — l-a luat guvernul să se mai distreze și el puțin, că necazurile n'au fost mici în ultimii ani... Admit și acest egoism, dacă e în serviciul Patriei!

Dar atunci dece n'a avut nimeni grije de el, dece îi dădeau drumul lui Iamandi în fiecare zi la tribună? A, sunt infamii pe care noi le-am priceput care vor apăsa greu pe guvernarea liberală și pe care noi nu le vom ierta până la sfârșit. Inchipuiți-vă și d-voastră. In timp ce toți miniștrii chihoteau pe banca ministerială, adunați ca la comedie, cineva sufla lui Iamandi la ureche.

— Du-te bă, și ia cuvântul — nu vezi! Și Iamandi se ducea... Astfel o iarnă întreagă am asistat, la Cameră, am văzut acel intolerabil abuz care se făcea cu inima bună a unui om... Căci Iamandi nu refuza nimic, făcea tot — începând, dimineața, cu ghetele primului ministru, trecând prin discursurile de după amiază la Cameră și până seara târziu, sfârșind cu micile griji pentru odaia de culcare a d-lui ministru Inculeț... Mă rog, omul acesta, așa cum este el, a fost totuș un devotat! E mare lucru, asta...

Și el are, pe lângă o vastă cultură, de care nu mai vorbim, — nu l-am auzit eu odată, cu urechile mele, analizând în incintă pe Golbineau ?... — dar și o inteligență poate bizară puțin, într'adevăr, căci ea se măsoară aproximativ cu decalitrul... Cu cât bea, spun specialiștii, cu atât Iamandi e și mai prost (și e adevărat că bea mult!). Dar ce-are a face... In „serviciu" nimeni n'a fost mai activ, nici mai vigilent decât el. Asta se știe și nu am nevoe să v'o mai spun. Iar eu vă jur că toți epistații din România nu fac cât un singur Victor Iamandi. Crezându-se astfel chemat de providență să ne păzească țara de primejdii—fiindcă v'am spus că el se lua în serios, ce vreți ! — Iamandi arunca din când în când câte un ochi pe plaiurile românești și când i se părea că se mișcă frunza mai suspect în cutare sau cutare parte, ei avertiza iute Paza de noapte și dădea ordin să fie arestată toată localitatea, toată regiunea... Apoi îmbrăcându-se solemn, se ducea fuga la d. Inculeț și îi spunea încântat că a mai descoperit încă un complot! Acesta însă îl bătea părinteș pe frunte și îl trimetea acasă să doarmă...

Și apoi, ce haz în guvern! Sbârnâiau telefoanele miniștrilor :

— Știi, Iamandi a mai făcut una!

Dar până când într'o zi i s'a înfundat. Căci el a mai descoperit, prin agenții lui dela „Ungurii se deșteaptă", că Transilvania nu ne-ar fi aparținut niciodată și că Ungurii, sunt adevărații stăpâni ai orașelor noastre. Și chiar în acea seară Iamandi a dat ordin să fie arestat Mihai Viteazul — dar autoritățile, după laborioase investigațiuni, au făcut un raport care conchidea că andrisantul era necunoscut. Acest ultim act de autoritate însă, a plictisit puțin pe d. Tătărăscu.

— Să știți că îl dau afară!, a spus el răspicat miniștrilor. Toate insistențele au fost inutile. D. Tătărăscu s'a ținut de cuvânt, dar politicos l-a invitat pe Iamandi să ia un portofoliu,... fără departament, să se așeze, cum s'ar zice, pe un scaun care nu are fund... Iamandi stă însă acolo unde-l pui — și e drept că, nici așa, el nu ar putea să cadă mai jos.

...Dar, vedeți d-lor miniștri — căci eu trebue să-l apăr acum!— asta nu se face. Adică, după ce v'ați făcut gustul cu el, — p'ormă nu vă mai trebue, nu ? Dar pe el cum îl lăsați. Știți bine că omul ăsta nu are nici o meserie... Atunci? Acest „ducism" postum pe care-l face, e adevărat, nu mi se pare totuș mai puțin periculos... Nu vă gândiți că bietul Duca s'ar putea scula odată, acolo, în lumea în care este și ar avea dreptul să ceară, cel puțin, să nu mai fie încăodată asasinat ?...

Atunci ce faceți pentru Iamandi, ce faceți cu el! Dar eu știu că nu veți face nimic!

...Și mie nu-mi mai rămâne acum, decât să picur o lacrimă amicală peste groapa iremediabilă a acestui fost ministru, acuma nomad, peste soarta neconsolată a lui Victor Iamandi.

Toma Vlădescu

O vizită, la legaţia Sovietică

Legaţia sovietică a intrat în conştiinţa publică românească, în mai puţin timp decât s'ar fi crezut. D. Otsrovsky este astăzi o figură foarte poulară la noi. Îi întâlnim chipul şi numele îi fiecare zi prin gazete. Nu e manifestaţie mondenă la care să nu ia şi d-sa parte. D. Ostrowsky e un desăvârşit om de lume...

In cartea de telefon, acolo la litera L, în cartierul diplomatic, scrie aşa: „Legaţia U. R. S. S.". Legaţie, nu ambasadă, cum se zicea odată pe un ton imperial. Şi Legaţia Sovietică are două numere de telefon:

Cancelaria şi Consulatul.

IN CAUTAREA D-LUI OSTROWSKY

Unde să întrebi de d. Ostrowsky? La cancelarie, desigur.

— Allo, Légation soviétique?

— Allo...

— Légation soviétique?

— Oui, Légation soviétique.

Cuvintele dela celălalt capăt al firului sunt foarte ovale, foarte dulci şi extrem de misterioase. Telefonul funcţionează perfect, iar ele se aud aşa de departe, că vin par'că din fundul Rusiei.

— Sunt Cutare Cutare. Pot să vorbesc cu d. ministru Ostrowsky?

— Trebuie să vorbiţi mai întâi cu d. Vinogradov. Să vă dau numărul.

Domnul cu care vorbesc ia telefon grăieşte o franţuzească foarte corectă. Dar o intonează rar. Exasperant de rar. Am impresia că asist la un film cultural care demonstrează cum creşte o plantă, cum înfloreşte un boboc de trandafir...

Dar d. Vinogradov nu se găseşte în momentul acela la Legaţie. Nu este acolo sau e ocupat şi nu primeşte? E prea posibil...

VENIŢI, MAINE

— *Ayez l'obligance de chercher demain Mo....n.... sieur Vino.. gra.. dov...*

— Mâine. Mulţumesc.

E o adevărată plăcere să vorbeşti cu Sovietele la telefan. Când pronunţă domnul acela. „Monsieur Vinogradov" (cu accentul pe GRA şi graseind: Vinogradov' — par'că asculţi un cântec la Radio...

Mâine, am pus iarăşi mâna pe telefon.

— *Légation Soviétique?* (în franţuzeşte, evident!).

— Da, da Legaţia sovietică.

— Aş vrea să vorbesc cu Monsieur Vinogradov. (Il alinatam şi eu pe R, ca să fiu în notă).

Domnul Vingradov nu i aici. Să vă dau numărul d-sale de telefon.

— Vă rog...

Domnul cu care vorbiam acum îmi răspunse ne românește. O românească mai mult consonatică, vreau să spun că nu avea în cuvinte lipiciul acela dulce al rusului care vorbeşte românește.

Intrebându-i *cu cine am onoarea?*, mi-a spus că e *cineva* de acolo dintre funcţionarii Legaţiei. Vorbia şi el tot misterios, ca din fundul Uralilor.

In fârşit, iată-l la telefon pe d. Vinogradov.

— Missio Vinogradov?

— Oui, c'est moi, Vinogradov.

Imi declinai şi faţă de dânsul calitatea şi-i spuseiu că doresc să vorbesc cu d. ministru Ostrowsky.

— Treceţi, vă rog mâine pela Legaţie, să vorbiţi.

— Către ce oră?

— Inainte de masă.

Domnul Vinogradov vorbeşte şi dânsul foarte distins franţuzeşte, parc'ar grăi din tenebrele pădurilor Taiga.

SPRE LEGAŢIA SOVIETICĂ

Mâine, m'am îmbrăcat frumos în cele mai negre haine ale mele. (Decând cu receptia dela Aero-Club, dată de d. Ostrowsky în onoarea aviatorilor ruşi, mi-am comandat şi eu un frac, dar încă nu-i gata!). Am luat din faţa Atheneului un muscal — era de rigoare — şi, picior peste picior — m'am îndreptat spre şosea, unde-şi are sediul Legaţiei Imperiului Sovietic.

Incerc să-i explic birjarului. O iei drept pe Sosea, mergi aşa, faci aşa, apuci aşa...

— Lasă coane, că ştiu eu unde s'au instalat barosanii...

Cum o fi într'adevăr Legaţia Sovietică? Pe unde mai umblasem prin alte ţări, toate, Legaţiile bolşevice erau măreţ instalate. Mi-aduc aminte de cea din Istambul, cartierul Pera: un palat somptuos. Dacă n'ar fi dominat pe poartă semnul acela — o secere şi un ciocan, de aur! — aş fi crezut că acolo e reşedinţa lui Kemal, când vine să-şi petreacă vacanţa lângă Bosfor. Ruşii, apoi,

pe unde sunt am înţeles că sunt foarte bine informaţi despre tot ce se petrece pe pământ. Aşa,, de pildă, să vedeţi ce mi s'a întâmplat odată într'o ţară, al cărui nume îl trec sub tăcere. M'am prezentat la Legaţia română de acolo şi având să duc ministrului nostru un comision între patru ochi, nimeni dela Legaţie nu ştia să-mi spună unde se găseşte Excelenţa Sa care dispăruse de trei zile fără urme, ca să zic aşa.

Personalul Legaţiei nu făcea diplomaţie cu mine. Nu ştia nimeni pur şi simplu, unde se află ministrul. In cele din urmă, după câteva zile de aşteptare penibilă, portarul Legaţiei, un unchiaş simpatic şi alb care ştia multe — ca luna — îmi şopti la ureche:

— Ştiţi ce vă mai rămâne de făcut?

— ? ?

— Aia ştiu tot. Numai ei vă pot spune unde se află Domnu Ministru...

Şi, într'adevăr, cu puţina mea diplomaţie ţărănească, am aflat la Legaţia Sovietică unde se găseşte Ministrul...

Şoseaua noastră, toamna, e o frumuseţe. E toată, cu copacii, cu frunza ei, cu tot, o poveste de aur. Birjele, maşinile de lux, idilele, palatele şi copiii cari se plimbă aci în blănuri de zăpadă — sunt tot atâtea indicii că Bucureştiul e o Capitală eminamente burgheză. Pe Şoseaua aceasta a prinţului rus Kisseleff curge toată aristocraţia românească şi Sovieţii s'au dovedit a avea gust. Dece era să rămână ei în fostul imobil al Ambasadei ţariste din Calea Victoriei, în gălăgia centrului, lângă Prefectura Poliţiei, în vecinătatea Bursei negre şi în societatea lăutarilor şomeri de aci, de lângă Cafeneaua Bulevard? Aci, la Şosea, locueşte d. Titulescu, d. mareşal Averescu, Sturza, Ion Mihalache — toate oasele noastre de Domni..

Abia aşteptam minutul când trebuia să descind la obiectivul meu. Căci, cum spuneam, legenda spune şi ea multe...

Dela Bufet, prima la dreapta, strada Toma Stelian. In colţ, un chioşc abandonat, un loc viran, apoi prima clădire, la stânga, e Legaţia Sovietică.

DESAMAGIRI

Clădirea, drept să spun, o dezamăgire. O casă cu două etaje şi un stil cubist nu din cele mai izbutite. Câteva uşi de cristal opac, o terassă, nişte cozoroace de beton, iar dedesubt un gârliciu, pe care coboară nişte trepte line de ciment. E garajul. Şi, în fundul garajului, ca un diamant uriaş, strălucitor — maşina Ţarului Ostrowsky.

Mai aşteptă la poartă câteva maşini. Două dintre ele aparţin tot Corpului Diplomatic (C. D.). Celelalte, d'astea d'ale noastre, pământeşti!

Din ghereta din colţ, mă întâmpină somnoros, un sergent. (E locul să observ aci — în atenţia Prefecturii Poliţiei — că gardianul din ziua aceea era un mocofan care par'că, în ghereta, cocea un dovleac! — şi avea şi nişte haine pe el, rupte. Cred că nu se cade ca la poarta Legaţiilor să postăm abisinieni d'aştia depe care curg trenţele...).

Am parlamentat câteva minute cu mocofanul şi, în cele din urmă, am reuşit să ajung la uşa care avea să mă ducă în Rusia. Lângă uşă, sus îndreapta, pe o tablă dreptunghiulară de alamă — aşa ca o firmă de avocat — scrie în românește (deasupra) şi în ruseşte (dedesubt): „LEGAŢIUNEA UNIUNII REPUBLICELOR SOCIALISTE SOVIETICE". Pe ruseşte, asta vine foarte greu de pronunţat.

IN REPUBLICA...

Cu mâna stângă, am apăsat pe inimă; cu dreapta, pe butonul din perete. După câteva bătăi de cord, uşa s'a deschis, şi iată-mă intrat în Sezamul Republicelor Socialiste etc. (Uşa se descisese automat, căci deocamdată nu văzui pe nimeni).

Dar, depe sălita îngustă, cotiiu imediat la dreapta, în sala de aşteptare.

Mă întâmpină un domn între două vârste, cu faţa blondă, proaspăt şi complect rasă. Priviri supuse, de un albastru şters, îl trădează numai decât pe omul de serviciu al Legaţiei. Nu poartă uniformă. E îmbrăcat civil, în haine bune de subdirector de liceu, culoarea marin închis.

— Was wünschen Sie? — mă întrebă el în limba germană.

— Caut pe d. Vinogradov.

— Intrebaţi D-voastră afară, uşa din dreapta, în fund.

Ieşiiu. Sunnaiu la uşa din dreapta, din fund. Nimeni. Apăsaiu lung. Ieşi în cel din urmă o tânără doamnă cu ochi cenuşii, elegant îmbrăcată.

D. VINOGRADOV NU-I ACASA

— Aici locueşte *Monsieur* Vinogradov? (Unei doamne streine nu i te poţi adresa decât în franţuzeşte!).

— Aici, însă nu-i acasă.

— Dar unde este, vă rog?

— In oraş.

— La birou, când îl pot găsi?

— Nu ştiu. Intrebaţi la cancelarie.

— Iertaţi. D-voastră sunteţi, dacă nu mă înşel, Doamna Vinogradov... (Accentul meu franţuzesc, faţă de al Doamnei, era foarte vlăscenesc...).

— Oh, nu, sunt Doamna Vinogradov. Şi închise uşa.

Plecaiu. Eram niţel năucit. Nu nimerisem la ministru? Că aia nu era Madam Ostrowsky...

Iarăşi apăsaiu pe buton şi iarăşi pătrunseiu în Republică.

— Aţi găsit pe d. Vinogradov?

— Da. Mi s'a spus să-l aştept aici. O să vină din oraş. (Spusesem o minciună, ca să mai pot rămâne în Legaţie).

Omul de serviciu (nu ştiu dece mi-e greu să-i spun OM DE SERVICIU! acestui *monsieur* — mă îmbie să iau loc pe scaun.

NUMAI OCHI ŞI URECHI

— Mulţumesc.

Luaiu loc la masa cea mare pe care stau răvăşite o mulţime de publicaţii ruseşti. La aceeaşi masă, stau încă două doamne — rusoaice după figură.

Primul lucru care te izbeşte în această sală sunt cele trei portrete mari din perete. Chipul încruntat, mongolic, al lui Lenin, mustaţa şi obrajii plini ai a-lui Stalin — şi d Kalinin, preşedintele Uniunii tuturor Republicelor, cu figura lui de chimist la pensie.

Rusoaicele sunt tare elegante şi frumoase. Aparţin, oare, vechiului regim? Au nişte blănuri pe ele, de par'că sunt nişte împărătese. Sau vor fi rusoaice d'alea de la *Maxim* care se dau cu toate reg'murile?

Sună cineva la uşă. Omul nu se duse să deschidă. Dela biroul lui la care are şi vreo trei telefoane, apăsă pe un buton: *fârrr* şi pe uşă intrară doi tineri domni, cu nişte maşini de scris. Se adresară omului de serviciu în românește. Acesta, însă, nu pricepea nimic.

(Continuare în pag. 7)

72648

DISTRUCTIVI

In deceniul nostru, deceniu al revoltelor patetice și al disperărilor urlate le răscruci de drumuri cu barbar retorism, a vorbi despre anarhie și distructiv însemnează, cel puțin, a aborda o problemă dragă tinerilor. Tinerii de astăzi sunt revoltați, sunt adică într'o necontenită și adaog, candidă, frământare interioară. Cauzele acestei frământări sunt dacă nu fictive, apoi în orice caz obscure. Ceeace nu scade nimic din frumusețea ei pitorească și atractivă.

Spiritul anarhic, în care negația totală constitue unica siguranță, se găsește în strânsă dependență cu vârsta. Răsvrătirea împotriva unei stări de lucruri moștenite sau împotriva cuceririlor recoltate de truda minții omenești, secol de secol și an de an, atunci când e rostită cu îndrăznală sinceră și gratuită are ceva din farmecul irațional al tinereții. Insul care la 20 de ani nu și-a bătut joc de tot și de toți și care n'a prăvălit de pe soclul lor ireal toate certitudinile, complăcându-se în baia de foc a negației, presupune o falsă maturitate de cel mai rău augur. Tinerețea e frumoasă prin sbuciumul ei generos, prin izbucnirile ei dramatice, în fond fără nici o gravitate, — însfârșit prin toate svârcolirile acelea de suprafață cari te împing să detești chiar viața pentru ca la urmă să te asvârli în brațele ei cu elan.

Deaceia orice tânăr trebuie iertat și înțeles. Atitudinea refractară a „bătrânilor", deseori otrăvită de fierea invidiei, nu descurajează pe nimeni, Neputința vibrării lăuntrice și absența receptivității față de anumite fenomene noui, ți le impune însăși natura, după ce ai păsit peste un oarecare prag al vârstei.

Negativismul juvenil este o fază purificatoare, o flacără turbure, prin zona centrală a căreia străbate destinul fiecărui om ce simte în el neliniștea unui gând sau a unei probleme.

Berdiaeff, în cartea sa pătrunzătoare asupra lui Dostoiewski, analizează într'un capitol special sensul negației în vasta operă a genialului scriitor rus. Raskolnikov, Alioșa, Ivan și Dmitri Karamazov, nouă ne par personagii foarte ciudate ca structură psihică. Acești oameni torturați de obsesii și viziuni sunt expresia iraționalității dinamice ascunsă în fiecare dintre noi, în chip latent. Limpezirea spiritualității lor nu vine decât după ce și-au jertfit existența demonicului din ei. Împăcarea cu lumea și cu Dumnezeu necesită o prealabilă trăire intensă a negației. Alioșa reprezintă omul ajuns pe piscul neutru al liniștii.

Negația se confundă cu demonicul din ființa noastră. E un inexorabil și tragic adevăr acesta.

O concludentă exemplificare, cu aderențe în actualitate, a tezei ridicată în discuție, e Papini. Acela care odinioară scria în L'uomo finito *că nu va muri niciodată, lovind cu vehemență cruntă în idolii sacrosanți ai culturii umane, și-a împlinit umil viața intrând în matca largă a creștinismului. Și hotărît, astăzi Papini e un mult mai veritabil creștin decât mai știu cu care dnahoret ce-a savurat ispitele cărnii doar în vis și perversă asceză.*

Rostul negației reiese bine definit: să te îndrepte către zarea certitudinilor, să te învețe să crezi în ceva cu tărie infinită. Prin urmările spirituale, nu-și află noima negativismul ca entitate izolată, smulsă din ansamblul devenirii adâncă. El e valabil în măsura în care te va transfigura, îndrumându-te spre creația constructivă. Și cu asta am pus mâna pe cheia de boltă a convertirilor. Marile convertiri se fac în urma unei iluminări fulgerătoare. Ele îți aduc echilibrul suprem, înțelegerea propriei tale individualități, oferindu-ți posibilitatea de a avea convingeri durabile.

De aici e numai distanță de un pas până la fanatismul creator de valori constructive.

La antipodul acestui negativism, zestre neprihănită a tinereții, se plasează negativismul iudaic, a cărui acțiune lentă de desagregare nu încetează măcar o clipă. Am zis: acțiune lentă de desagregare.

Iudaismul are o misiune: să distrugă, să nege cu poftă bestială orice adevăr. E îngrat destinul lui Izrael și tot atât de primejdios.

Într'o carte — Gog — stranie prin sinceritatea ei lucidă și cinică, am întâlnit câteva pagini intitulate: Ideile lui Ben Roubi. *Acestc pagini cuprind, sau mai corect spus, sunt rodul unei geniale intuiții. Redactate într'un stil sobru și de-o rece ironie, așa cum scrie Papini când nu se artificializează, cle rezumă o imensă realitate. Leaș boteza cu un termen generic și puțin cam sonor: fundamentarea filosofică a antisemitismului.*

Fiecare din „aleșii" neamului iudaic a dat o lovitură în plus în creștetul culturii europene; fiecare a căutat să surpe temelia de certitudini pe care această cultura s'a zidit.

Căci creația autentică nu poate izvorî decât din exaltarea tuturor forțelor spirituale ale unei colectivități etnice. Iar pentru ca exaltarea latențelor spirituale să se săvârșească, e nevoie de-un act de nesfârșită credință, care să aibe rolul unui dinam — așezat în centrul ființei noastre.

Trebuie deci să crezi cu pasiune nebună în ceva, într'o valoare, într'un gând, în tine însuți sau într'un om, — indiferent în ce. Întreg sufletul tău să freamete de svonul răscolitor și fecund al credinței.

Fanatismul e sâmburele vital al creației. Deaceia el se impune ca un imperativ dogmatic. Mistica generației românești de astăzi e mistica fanatismului, cultul credințelor extreme. Aici stă implântată rădăcina dreaptă și în același timp justificarea antisemitismului ei.

A încerca să pui pe baze de granit ideologia antisemită este tot una cu a face apologia certitudinii. Cine e antisemit iubește cu ardoare infinită certitudinea. Spiritul iudaic, hărăzit din veci să cunoască numai voluptatea sadică și feroce a negației, se așează astfel în afara sferei culturii europene, durată pe stâlpii credințelor integre. Și odată ce unul din acești stâlpi e sdruncinat, se sdruncină toată măreția edificiului. Întâia iscoadă a prăbușirii s'a ivit. Un dig de apărare trebuie consolidat, prin alcătuirea unui front comun de coasta căruia să se frângă orice tentativă ce-ar ținti desagregarea unității de cultură a unei țări.

Diabolica menire a iudaismului iat-o: să destrame formele închegate organic și să introducă pretutindeni germenele blestemat al disoluției. În locul convingerilor — scepticismul mortificator; în locul credinței răspicate — îndoiala ucigătoare de avânturi.

E superficial și imbecil acela care afirmă că antisemitismul este doar o atitudine politică născută din frământări și agitații sterile. Nimic mai fals și mai stupid. Antisemitismul e o problemă neînchipuit de gravă; el constitue un stil de viață, radical deosebit de celelalte. Reala însemnătate a antisemitismului își însușește prestigiul cuvenit — numai dacă i se atribuie o valoare vitală. Cine e antisemit trăiește viața pe un plan de rezonanță nou, privește lumea dimprejur cu alți ochi și reacționează în altfel în fața fenomenelor decât restul oamenilor.

În concluzie: negativismul iudaic e o stare permanentă, un destin din a cărui albie demiurgică nu poate ieși nici un jidan.

Negativismul tinereții fragede e o fază de tranziție, o etapă efemeră în calea de devenire a individului. Precum vedeți, deosebirea-i uriașă.

Patru sunt așa ziși titani ai cugetării iudaice: Marx, Freud, Bergson și Einstein.

Mai mult decât o simplă fatalitate ereditară face ca ei să fie patru părți ale aceluiași masiv întreg; părți legate între ele cu șireanguri de sânge ce nu se lasă rupte.

Un subteran fîlon comun le strânge gândirea laolaltă până la identificare: tendința distructivă.

În definitiv, esența marxismului constă într'o teribilă negație. Spiritul e o ficțiune; religia — mijloc de amorțire a conștiinței. Materia reprezintă singura adevărată realitate.

Negația aceasta apare cu atât mai viguros reliefată cu cât Marx își expune ideile într'o perioadă de splendidă afirmare a idealismului.

Ramura străbătută de seva primăvăratecă a filosofiei germane, din întâia jumătate a secolului trecut și desprinsă din tulpina robustă a metafizicei kantiene, prin Hegel, Fichte și Schelling, înfățișează în istoria gândirii omenești cea mai bogată înflorire a conceptilor idealiste. Hegel, de pildă, identifica procesul desfășurării cosmice cu dialectica Spiritului. Realul se subordona raționalului. Marx, utilizând aceiași metodă, contestă Spiritului orice valoare.

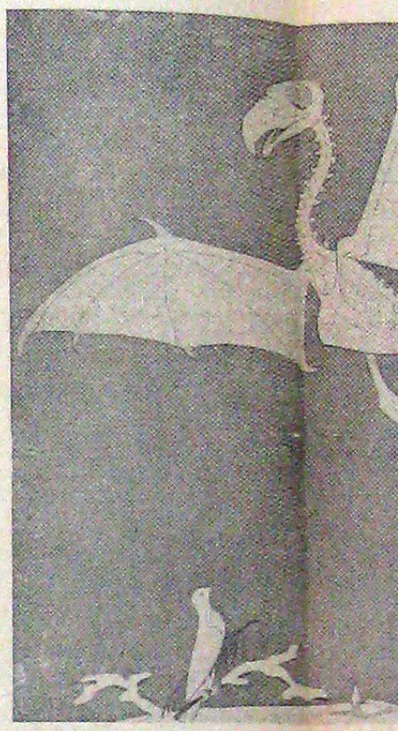

Câteva decenii în urmă, un doctor vienez care avea să adune împrejurul lui atenția sgomotoasă a lumii, elaborează o teorie bizară.

Sufletul era una din certitudinile primordiale ale cugetării omenești. Nu, spune cu zâmbet uscat și șiret pe buze, Freud. Sufletul este un fruct putred al apetițiilor sexuale. Iar ceeace credem noi pur și frumos, își are obârșia fie într'o poftă nesatisfăcută, fie într'o pornire criminală.

Deci sufletul, socotit în deobște ca podoaba de aur a omului, în fond constă într'o deasă urzeală de inclinații josnice.

Cam în aceiași vreme, la Paris se scoate o carte de valvă și răsunet. Autorul: H. Bergson; titlul: L'évolution créatrice.

Filele ei sunt scrise cu remarcabil talent și argumentarea științifică virtuos înlănțuită.

Se degradează, în această carte, cumplit inteligenta. Fapt deconcertant ce-a uluit pentru'n moment lumea. Astăzi suprafețele vulnerabile ale antiintelectualismului bergsonian sunt bine desvăluite și străpunse de obiecții irefutabile. Acum trei decade, el a iscat o tragică nedumerire.

*Ființele vii, dealungul evoluției lor, spune Berg*son *„au fost silite să aleagă între instinct și inteligență, deoarece forța imanentă a vieții fiind limitată, dacă ea se manifesta concomitent în ambele direcții, era pândită de pericolul*

VISM IUDAIC

epuizării. „Instinct et intelligence représentent donc deux solutions divergentes, également élegantes, d'un seul et même problème". (p. 155).

O primă deosebire: instinctul se îndreaptă spre inconștiință, în timp ce inteligența se îndreaptă spre conștiință.

Altă deosebire care este neasemănat mai importantă și care formulează însăși argumentul fundamental: inteligența nu aduce cunoștiința înăscută a nici unui obiect. Ea sesizează relațiunea dintre subiect și atribut. Atât. Instinctul dimpotrivă, vine cu o cunoaștere înăscută a lucrurilor. Cuvintele lui proprii sună așa: „l'intelligence dans ce qu'elle a d'inné, est la connaissance d'une forme, l'instinct implique celle d'une matière". (p. 161).

Vasăzică ne aflăm în fața a două modalități de cunoaștere. Cunoașterea instinctivă se rostește categoric: „voici ce qui est". Cea intelectuală ne desvăluie doar un aspect, raportând partea la parte. E vădă și exterioară. Formă fără materie, — aceasta este definiția ei deși Bergson nu agreează definițiile.

Menirea intelectului se mărginește aproape până la anulare, acordându-i-se mărginașa sarcină de a fabrica. Ori fabricarea se aplică numai la materialul brut. Inteligența noastră, așa cum a ieșit ea din laboratorul naturii, are ca obiect principal solidele neorganizate. (p. 166-167).

De unde apoi în mod firesc, ea se așează la periferia cunoașterii.

Finalul: inteligența nu pătrunde sensul originar al vieții.

Bergson oficiază într'un straniu ritual, prohodul intelectualismului, recte a raționalismului, a acelui raționalism care dela Descartes, încoace a oferit hrană vie cugetării filosofice și pe al cărui umăr de stâncă se sprijină, poate, cel mai cuprinzător capitol din cultura europeană.

Încă o certitudine, alături de spiritualitate și suflet, străpunsă drept în inimă de săgeata cu vârf, de venin a distructivismului iudaic.

Cel de pe urmă asalt se declanșează prin ipoteza lui Einstein.

Mai rămânea un pilon de dărâmat: certitudinea absolutului l-ași numi în absența unui termen mai potrivit. Și iată că teoria lui Einstein își ia acest ingrat angajament. Evreul ăsta care a țesut împrejurul lui un vast păianjeniș de sgomot și reclame, complectează opera confraților săi, pare-se, pe tărâmul disciplinelor științifice.

Desigur, nu intră în intenția mea să discut aici teoria relativității. Glasurile autorizate spun că Einstein își construește ipoteza pe temelie de nisip. El pleacă dela un paradox empiric, constatat în urma experiențelor lui Lorentz și Michelson.

Ceeace subliniez cu dără de foc este tendința distructivă a lui Einstein, negația dură a unui principiu unanim recunoscut și înlocuirea lui cu un altul hibrid și de-o șubredă arhitectură lăuntrică.

Priza distructivismului iudaic la realitățile românești — asta e o chestiune interesantă care va alcătui subiectul articolului viitor.

Septimiu Bucur

(Urmare din pag. 5)

O vizită la legația Sovietică

Ca să mă fac util, săriiu eu numaidecât să fac pe tălmaciul. Sărira și doamnele care știau românește. Băeții erau dela magazinul *Iancovici* și veniseră s'aducă câteva mașini de scris necesare serviciilor Legației.

INAPOI, NU

Intraiu în vorbă cu Doamnele. Erau rusoaice refugiate din timpul războiului și stabilite la noi, în țară. Una era soția d-lui X, directorul unei întreprinderi forestiere, cealaltă nevasta unui funcționar de bancă.

— Scoateți pașaport să mergeți în Rusia? — mă întrebă D-na X.

— Nu, îl aștept pe d. Vingradov.

— D-voastră, poate, doriți să mergeți...

— Zău c'am vrea. Suntem tare curioase. Asta însă mai târziu. Acum, avem alte treburi p'aici.

— Nu sfătuiesc ei pe refugiați să se întoarcă în patrie?

— Îi sfătuiesc, dar nu vor refugiații.

— Dece?

— Li-i teamă.

— ? ?

—Noi, de plidă, chiar dacă n'am avea rosturi aici, sincer vă spun nu ne-am întoarce... (Doamna dădu capul pe spate și închise genele, ca un omagiu adus României adoptive).

— In genere, care sunt raporturile dintre Noul Regim și refugiați?

— Conciliante.

LEFURI MOSCOVITE

Veni din oraș un domn foarte elegant și el — funcționar al Legației — și cu niște sprâncene foarte curioase: erau răsucite așa în sus, ca niște blonde mustăți galilce. Doamnele îl urmară înăuntru.

— Nu e d. Vinogradov? — întreb pe cerberul de serviciu.

— Nu e dânsul.

— D-ta ai venit dela Moscova?

— Dela Moscova.

— Căsătorit?

Da.

— Copii?

— Doi. Urmează aici, la un institut francez.

— Bărim ești bine plătit?

— Bine.

— Cam cât?

— D-voastră îl căutați pe d. Vinogradov?

— Pe el. (Se dăduse'n altă vorbă). Cât, zău, ești plătit? — și îmi spuse că în lei românești, leafa lui vine cam 24.000 lei.

— Căăăt?

— 24.000.

— Ceilalți funcționari tot așa sunt plătiți?

— Dânșii primesc mai mult.

— Cât?

— 30.000, 40.000. Alții mai mult, după grad.

— Sunt mulți funcționari la Legație?

— Eh. D-voastră prea vreți să știți multe

— Dragă amice, dar e o simplă curiozitate...

— Sunt vreo 20 de funcționari.

FEMEEA SOVIETICA

In momentul acela, ieși din birou o doamnă funcționară. Spelbă, incoloră. Fără strop de suliman pe față. Și urâtă, urâtă, că aducea cu Doamna Muma-Pădurii. Era îmbrăcată cu niște foi și un pulovăr simplu încheiat la gât. Pantofi, cu tocul înnalt, ciorapi simpli. Vorbea o rusească răstită. Intră înnăuntru.

După câteva minute, veniră, plini de gălăgie și de blănuri, din oraș copiii funcționarului. Începuseră să rupă franțuzește.

— Cum ți se pare viața dela noi în comparație cu cea din Rusia? — îl chestionai eu iară și pe *amicul* meu. Hainele acestea (hainele lui) sunt dela Moscova?

— Da. (răspunse scurt).

— Se fabrică acum în Rusia stofă așa de frumoasă?

— Da.

— Dumneata, înainte de a veni aici, ce făceai la Moscova?

Tovarășul se încruntă, și îmi spuse în germana lui stricată:

— Mein Herr, orice informații doriți, adresați-vă d-lui Vinogradov...

Din oraș, veni altă doamnă funcționară. Tot spelbă, fără sex, privirea cruntă, hainele corecte dar simple.

Dânsa aducea cu Daomna Ciuma.

Nu avea pudră pe obraz, dar pe buze dăduse cu *rouge*. La poarta Legației, însă, și-l lingsese cu limba, dar nu și-l lingsese bine, căci îi rămăsese urmele pe marginea buzelor...

— D-ta ești creștin-ortodox? — îl întrebaiu pe Cerberev—și cercetaiu pereții, să văd o icoană.

Amicul meu nu mi-a mai răspuns nimic.

Sunt de atunci aproape două săptămâni. Am încercat să vorbesc cu d. Vinogradov, personal, dar mi-a spus la telefon în franțuzească lui distinsă, că nu mi-ar putea fi de nici un folos. A refuzat, deci să mă vadă.

D. ministru Ostrowski, e și mai greu de găsit, dar de câte ori l-am prins la telefon, a găsit tot felul de pretexte, ca să nu mă primească. In cele din urmă, mi-a spus să-i trimit, scris, un chestionar de cele ce voiesc să discut cu dânsul.

Iată-l:

Domnule Ostrowsky, aflați că pe deasupra tuturor regimurilor politice, eu sunt un adânc admirator al Rușilor. Voiam să vizitez Legația, să stau de vorbă o oră cu Excelența-Voastră, să vorbim despre literatură, despre artă, — eu înainte de toate, sunt scriitor — despre Maglavit, despre aviație, despre orice, afară de politică...

Mai aflați că eu sunt foarte simpatic și am stat de vorbă, între alții, și cu unul Benito Mussolini și cu unul Hermann Goering. La ora când vor apare aceste rânduri, sunt în drum spre Berlin, unde cred că voi fi primit și de ăla, cum îl chiamă? — Adolf Hitler. Voi merge cât de curând și la Moscova. Nădăjduesc să-l văd acolo pe Tartorul ăl mare, pe Stalin și o să vă părăsc eu la dânsul ce faceți și cum vă comportați peaici...

N. Crevedia

VIZIUNE SI PLATITUDINE

Naționalismul e viziune verticală asupra lumii pentru că e în slujba duhului.

Comunismul e platitudine geometric de orizontală, consumată în oboseală ucigător de meschină. Substanța lui e suptă din pământ și din iadul din om, din aceea lachair infectă, care-i potențează atât de sinistru dinamica.

Despre un comunism — dar despre altfel de comunism — a mai vorbit Platon, l-au trăit creștinii întâiului veac și a încercat a-l teoretiza Thomas Morus în **Utopia** sa. Dar doctrinarii comunismului rus, mai precis iudeo-rus, n'au îndrăsnit să-și împingă gândul până spre fundul acestor începuturi,

pentrucă atunci dialectica lor ar fi trebuit să se articuleze interior, în apele pure ale spiritului. De aceea, vulgarizând idealismul trandafiriu al lui Hegel, Marx a înlocuit **ideea cu economicul**, i-a construit un acerb eșafodaj materialist și i-a dat drum pe piață. Căci ființa marxismului este exclusiv materialistă, manifestările religioase, culturale, artistice și forța lor de coeziune totalizatoare, moralitatea, nefiind decât auxiliare, epifenomene, cum le numește Berdiaeff, care este totuși atât de îndulgent cu marxismul. Toate acestea sunt așa dar „reflexul înșelător și iluzoriu al realităților". Și dacă așa stau lucrurile, Karl Marx a oferit lumii, cu o criminală generozitate, o rețetă cosmică, pe tipsia sumbră cât un cer de smoală, capul **spiritului**, și în pustiul rămas atât de adânc în urma acestui satanic asasinat, a exaltat, cu talmudic fanatism, primatul secetos al **economicului**.

In dialectica marxistă, corelațiunea spiritual-economic nu este întotdeauna contradictorie și exclusivistă. Dar zelul epigonic a

dinamitat cu drăcească insistență spiritualul și a încercat —cu dârză neputință — să-l stârpească din rădăcini. A izbutit totuși o uzurpare : a strămutat nimbul eshatologic depe creștetul lui de soare, pe spinarea pământie a economicului. Căci când noua și gâunoasa religie a țâșnit din tărtăcuța lui Marx, în Rusia bătea un cald vânt mesican. In secolul al XV-lea călugărul Filotein avusese viziunea unei a treia Rome, zidită mistic pe ortodoxia Moscovei. Ideea înfierbântă și pe uriașul Dostoiewski, pentru care Rusia este în parte un înflăcărat teofor. Fenomenul acesta este subliniat ca un „sumbru mesianism", de scriitorul Leontiev, ca un anonim antichrist.

Flacăra aceasta mesianică, tremurată atât de viu și de organic deasupra Rusiei, a fost strămutată, cum am spus, pe spinarea comunismului, vrând să simbolizeze în adâncul ei, pâlpâitul unei lumânări, la căpătâiul unei neîntoarse agonii. Căci iluzia mirajului comunist se va stinge cu răbufnitoare prăbușire, odată cu acest mesianism, furat ortodoxiei pravoslavnice, care a fost momeală în undița marxistă. Iar concepția acelui **Zusammenbruch** al lumii, precum și acel Keros (Kairpos) al lui Tillich, adică „irumpția eternității în timp", cu care „istoria", este închisă și începe supraistoria", adică **Paradisul Roșu**, ce sunt decât dovezi tari ale prezenței unui element creștin apocaliptic în structura neagră a marxismului ?

Curbat sub muntele, greu cât iadul, al acestui primat material, omul se simte stors de spirit ca poama sub teasc. Personalitatea i se sbate paralizată și stearpă, căci în comunism **puterea creatoare** a omului curge în sens unic: înspre pământ. Și atât de mult s'a așternut pământului ideologia marxistă încât chiar elitele lui nu pot decât să se târască, plat, ca niște râme. Considerat sub unghiu spiritual acest sistem de gândire e oribil de... urât și „urâțenia este întotdeauna semnul unei al-

terări ontologice, căci ființa adevărată, plină, transfigurată, este frumusețe" (Berdiaeff).

Și pentrucă un acord între personalitate și societate nu-i posibil decât în lume creștină, să încercăm o svâcnire înspre piscuri, din această platitudine care permite lui Lenin să afirme că materialismul dialectic trebue să arunce în gunoiu pe **canalia idealistă** care apără pe Dumnezeu. Și piscurile noastre sunt creștine și naționaliste.

Intr'adevăr, naționalismul e viziune când e creștin. Crescut organic în spiritul lui, care nu îngrădește, ci dinamizează libertatea creatoare, omul își rotunjește luminos și tare un destin plin, un destin cu aderențe pe toată scara ierarhiei cosmice.

Ni se va obiecta poate că s'ar putea opune comunismului o acțiune pur creștină, comandată de Biserică.

Răspundem acestei întâmpinări simpliste, că atâta vreme cât comunismul este un sistem politic, trebue să-i răspundem organizați ca atare. Dar să nu fim înțeleși pe dos. Nu este vorba de politicianizarea creștinismului — această funestă sarcină e monopolul-bia-

zon al democrației — ci dimpotrivă, de încreștinarea politicului. Această afirmație vrem să fie un răspuns și pentru acei cari ne invită, cu patetic leșin, să depunem armele și să ne dăm inofensivi, peșcheș, molochului modern. Nu, d-le Ștefan Mihai, viața trebue luată în piept, mai ales de teologii care-și simt sufletul jăruit de cer, cum spui d-ta. Căci nu „prăjindu-ne pasivi la soarele grației divine" vom frânge cerbicia veacului, ci **izbind cu epică îndârjire** în ofensiva ateistă și'n lașitatea d-tale.

Afară de aceasta, o ciocnire între comunism — organizat sata-

nic — și între Biserică este inegală. Căci mijloacele ei spirituale pot răsturna lumea din temelii, dar mânuite de apostoli fulgerați de zel sacru, în timp ce comunismul se afirmă cu **zel finanțat**, care — să fim sinceri — are o mai insistentă circulație. Pentru stăvilirea lui trebue, așa dar, să ne rugăm dar și să izbim cu cruzimea pe care ne-o dă certitudinea dreptății absolute.

Căci pe când comunismul este platitudine și anarhie confuză, naționalismul creștin e viziune și ierarhie luminoasă. In naționalism valorile sunt dispuse organic,

pe verticala unei ierarhii perfecte și-și pot rodi la maxim forțele lor creatoare. Organizat în cadre de fier, naționalismul trebue să-și înceapă ofensiva, neîntârziat, căci peste Nistru soarele răsare dela o zi la alta mai însângerat, iar cu-**vântul liber** scheaună tot mai sinistru și mai obraznic, mai ales de când huliganul ăsta de Sfarmă-Piatră i-a jurat o răfuială ca în lumea lui de basm.

Nițâ Mihai

DEMOCRAȚIE, NAȚIONALISM ȘI STUDENȚI

Am urcat în repetate rânduri dealul care duce spre uzina imensă a Industriei naționale de lemi din România. Și oridecâte ori am coborît cărarea întoarcerii de sub cupola aceea primitoare a tuturor răgâelilor politicianiste prin care democratul român oficiază în templul destinelor naționale, sensul ieșirii din matcă al atâtor fluvii de viață tinerească mi-a apărut mereu limpede și deplin ; iar prăpăstiile, pe care le-am simțit despicându-se de nebiruit între democrații adormiți și flăcăii naționaliști din această țară, n'au putut să mă mai înfioare.

Flăcăii naționaliști din țara noastră, studenții vreau să spun, sunt în afară de apele moarte ale unei democrații pornită de mult pe drumul cimitirului. Credincioși unor învățăminte, care i-au dus către adâncimile pure ale sufletului național, studenții de după război, fascinați de revelațiile substraturilor autohtone și supuși chemărilor venite din adânc, și-au înodat ființa lor clocotitoare cu ființa eroilor naționali vorbitori prin veacuri și au strigat sub cerul românesc idealurile lor românești.

Democrația — atee, aetică, amonarhică, internaționalistă —, sabia aceasta drăcească prin care iudeo-masoneria plănuește încă să-și dureze peste continente înjosirea, veninul acesta însfârșit, care a otrăvit organismele naționale un veac și jumătate, nu mai atinge lujerii.

Pumnul generației noui, care sfarmă piatră și înalță un brațele și cugetul său, în imne creștine, România visurilor sale, va ști să-i dăruiască sicriul meritat. Și, cu un suprem omagiu adus bătranei mame, gârbovitei democrații, generația aceasta îi va clădi mausoleul după vechile obiceiuri mausonice, încheindu-i pietrile cu tencuiala sângelui curs din atâtea vine studențești în mai toate orașele și satele.

Adverasri ai democrației, studenții s'au rostit, ca demofili—ca iubitori ai poporului din lacrimile căruia au țâșnit ei — pentru un sistem politic de braț forte și cuget curat, care să realizeze faptic conștiința națională. Naționalismul studențesc, voința aceasta năpraznică de a realiza conștiința națională a tinerei generații, nu poate fi înfăptuit prin sistemul democrației iresponsabile.

Democrația, cu origini înfipte în ideologia Revoluției Franceze, este atee. Naționalismul studențesc este trist. Dumnezeul adorării sale este Cel închinat în Treime. Democrația este amonarhică. Naționalismul studențesc vede în Rege simbolul existenții noastre ca neam din veac în veac. Democrația este antinațională. La capătul opus al ei stă Naționalismul. Intre democrație și naționalism nu poate exista punte de trecere.

Și totuși, înfiorate de pustiul în care se sting, cluburile democratice flutură încă semne de chemare pentru inimile studențești. In față li se cântură studenților onoruri și bani. Prețul vânzării e sufletul lor. Dar, călîți în aspre lupte și legați prin jurăminte să se păstreze puri, studenții își încordează brațele, și pumnii vor despica mereu din munții vremei blocurile Statului viitor.

S. Dimancoa

Viața de basm și de aur a lui Șmil Pauker

Sărindarul acesta în care s'au înfipt atâția păduchi lați de ghetto-u, are o istorie lungă și mizerabilă. Niciodată nu se va ști drama întreagă a Bisericei aceleia care a fost aci. Nimeni nu va mai putea reconstitui în vreme naosul și altarul în care dudue rotativele și vâjie acum closetele lui Grauer. Acolo unde turlele împungeau odată cerul, stă astăzi Pauker. Și deasupra scaunului în care își îngroapă ovreiul boașele se răstignesc încă, mustrări peste veac, cruci mistuitoare de flăcări.

Înainte de război

Ce viață de basm! Ce viață de aur!

Din copilăria lui Em. Pauker nu știm decât puține lucruri. Ea se pierde la început printre mosorele și nasturi.

Mai târziu l-au prins anii școalei primare în ghetto. Em. din zilele noastre se chema Șmil. Șmil se cheamă și astăzi în acte.

Până la vârsta de 11 ani n'a știut nici a scri, nici a ceti. Era râsul Dudeștilor. La 23 de ani a absolvit un curs seral de comerț inferior și o viață grea a început, apoi, ca funcționar comercial. Șmil a intrat în serviciul unui cerealist care îi dăduse însărcinarea să umble cu sonda și să încerce grânele. Prins de stăpân cu mâna în tejghea, el fu, însă, silit să abandoneze repede meseria de sondor. Fu dat afară adică, după ce mai întâiu fu bătut sdravăn de patron.

Curând îi surâse altă carieră. Aceea de „farmacist". Șmil Pauker se făcu plasator de droguri, de pachete cu vată, săpunuri, parfumuri, supozitoare.

Veni, în sfârșit, războiul care nu-l găsi nicăeri...

Cu Ocs și cu Dilibașa

Dlupă dispariția mirosului de iarbă de pușcă, Pauker reapare. Tot ca farmacist. De aci încolo începe ascensiunea lui epică. Se întovărășește cu farmacistul Ocs și cu Dilibașa și pândesc acum câteșitrei o afacere pentru o „lovitură" grasă. Prilejul se ivi iute. Em. Pauker-Șmil merse la dr. Sion, directorul serviciului sanitar și obținu o mare comandă de medicamente. Își scoase apoi pașaport și plecă în Franța.

La Paris afacerea trebuia făcută tot cu un om de încredere. Deci cu un evreu...

Plecase mai de mult din România un jidănoi puchinos. El se numea Kistenbaum. Kistenbaum se chemă acum și el altfel: *Monsieur Castellan*. Și Castellan vindea medicamente *en gros*. Prieten dela Șmil *monsieur* primi bine pe reprezentantul *de la România*. Se cercetară de neamuri, de neveste, de afaceri și discuția ajunse de grabă la comanda de doctorii.

— Am ciâva fain pentru tine Castellanule...

— O vestii?

— Oui.

— A morit Cuză!

— Nein...

— Atonci?

— O afacirii. O mari comandă de medicamenturi. Eu sunt delegat dela guvern s'o tratez cu tine... Dacă tu ești, așa un băiat drăguț și deștept ai prins norocul. Dacă nu, ești așa un prost...

Factura

Oite dragă Castellane: eu comand dela tine tot, și tu nu-mi dai mie nici un comision. Eu fac asta pentru tine ca pentru prieten. Că mi-am spus: di ce să dau eu afacerea asta pe mâna unui jidan franțuzesc, și de ce să nu ajot eu un român d'ai noștri... Pentru ajutorul ăsta eu nu iau dela tine nici un franc. Tu dai medicamenturi, primești bani și nu faci decât atâta: majorezi prețul pe facturi cu 50 la sută. Asta nu te deranjează pe tine; iar eu îmi câștig așa un comision cinstit, cu acte în regulă și tu n'ai pierdut nici un ban...

Dar cincizeci la sută în plus i s'a părut chiar și lui Kistenbaum un câștig monstruos.

— Cinci la sută primești?

— Nu.

— Zece?

— Nu.

— Atonci nu facem afacerea. Șmil, eu m'am săturat de pușcărie...

Fără medicamente nu s'a întors Em. Pauker în România. Alt „francez", mai puțin fricos decât Castellan, a facturat cu ochii închiși de două ori comanda reală.

Castellanul Kistenbaum prinde, însă, firul gheșeftului și — „din patriotism" — denunță pe banditul de Șmil ministerului sănătății, la București. Adică doctorului Sion... Nu s'a întâmplat nimic, firește. Pauker a dat ceva lui Ocs, ceva lui Dilibașa, ceva pe unde mai trebuia și a rămas și el cu câteva milioane câștig.

Unde intervine invidia...

Nu trece mult și, din indiscreția nu știu cui, află de afacerea medicamentelor d-rul Rotman. Rotman avea la îndemână o foae proprie „Presa Sanitară" și prin ea începu să facă vagi aluzii...

Em. Pauker fugi cu gazeta în mână la Ocs (Dilibașa murise de curând) și amândoi, înspăimântați, la dr. Rotmann.

Tranzactia s'a făcut scurt. Campania trebuia să înceteze pe prețul de 60.000 lei. Cei doi au plecat, urmând ca a doua zi să vină cu banii.

Peste noapte, însă, Rotmann se socotește:

— Pauker este așa un pungaș! De ce nu mi-a dat el banii acuma? De ce tocmai mâine? Aha, vrea banditul să aducă așa un comisar, să mă bage la pușcărie, să scape de mine și să-i rămână lui 60.000 de lei ?....

In gândurile acestea a adormit agitat dr. Rotmann. Peste noapte s'a visat dus la poliție, de aci la parchet, dela parchet la Văcărești...

A doua zi la 10 dimineața Em. Pauker și Ocs erau la el, la „Presa Sanitară".

Una, două trei, nouă, douăzeci, miile începură să cadă pe masă ca frunzele din castan toamna.

— Sus mâinile! Nici o mișcare!

De după perdea apăru comisarul cu revolverul întins.

Rotman, mai șmecher și ca să evite Văcărești din vis, chemase el mai înainte poliția...

Ocs și cu Pauker și cu banii au fost duși la secție, în timp ce directorul „Presei Sanitare" își freca mâinile că știuse să fie deșdept!

Evident că scandalul a fost de mari proporții, dar s'a potolit brusc.

Proces nu s'a putut face fiindcă în dosarul circumscripției, în loc de procese-verbale, se spune că se poate citi și astăzi la „Observații" nota aceasta: „Actele luat d. prefect general E. Nicoleanu"...

Scăpat cu fața curată din înscenarea mizerabilului de Rotman, Em. Pauker părăsi cariera de farmacist ca să-și piardă urma și faima de scroc. El își puse de gând să își ruleze capitalul într'o afacere de presă.

Imprejurările l-au ajutat. De aici începe urcușul lui rapid ca... ziarist. Sântem la mijlocul vieții de basm.

Istoria „Adevărului"

Istoria carierei ziaristice a lui Em. Pauker ar putea să înceapă foarte bine cu arestarea din redacția gazetei „Presa Sanitară"... Atunci a venit Șmil în contact pentru prima oară cu scrisul. Atunci și-a primit botezul de cerneală. Atunci și-a scăpat el cea dintâi emoție caldă în pantaloni...

Mai târziu a intrat la „Adevărul", ca stăpân, direct.

„Adevărul" era ziarul lui C. Mile. Om bătrân, plictisit de intrigi și presat de evrei, Mile se retrase și își vându firma lui Aristide Blank pe 7 milioane lei.

„Viitorul" căruia nu-i convenea această afacere, începu imediat o campanie furibundă antiblankistă. Bătrânul Blank, liberal vechi, disperat că își pierde situația în partid, intervine în nenumărate rânduri pe lângă Aristide să curme scandalul și-l somă să revândă gazeta. In cele din urmă isbuti să-l convingă și găsi amatori pe Rozenthal și pe Grauer, cari tocmai vânduseră și ei „Izbânda" liberalilor.

Grauer, însă, (A. Grauer alias Rozenfe!d) nu avea destule parale. El știa însă că un anume Jean Pauker e putred de bogat.

Jean se ocupase imediat după plecarea nemților cu importul de lei românești din Germania (lei Banca Generală). Strânsese hârtiile cu care plecaseră so'dații germanii din România, le trecuse granița încoace, le ștampi'ase cu mosorul și le dăduse drumul pe piață. Așa a ajuns Jenică multimilionar. El a depus banii pentru Grauer cu condițiunea ca să fie primit în combinațiune și vărul Șmil. Astfel a fost cumpărat „Adevărul" de către Grauer-Rozenfeld, Rozenthal și Em. Pauker.

Pauker e prins iar...

După vreo doi ani de tovărășie, mergând treburi'e „Adevărului", asociații își propun să mărească volumul afacerilor. Ei decid să cumpere localul vecin al „Rampei" și însărcinează pe Em. Pauker să negocieze cu proprietarul. Tot el trebuia să facă și actele.

Casa este în cele din urmă cumpărată, „Adevărul" intră în posesiunea ei. Totul părea în regulă, dar când făcură verificările, Rozenthal și Grauer descoperiră că tovarășul Șmil trecuse în act 11 milioane, când în realitate nu plătise decât 10...

Un scandal teribil isbucni între asociați. I se reproșa lui Em. Pauker că a încercat cu localul aceeaș operație ca la Paris cu medicamentele. Rozenthal l-a apostrofat și i-a dat în vileag hoțiile. De sigur că lui Em. Șmil nu i-a convenit desgroparea unor chestiuni atât de stric personale. S'a dus imediat la Aristide Blank și împreună cu acesta a dat afară pe Rozenthal din societate, răscumpărându-i cele 45 puncte.

Astăzi..

Astăzi Em. Pauker este om de peste 100 milioane lei avere. El e administrator delegat și unul dintre marii acționari ai „Adevărului".

E stăpân. Este atotputernic. Are acolo o camarilă a lui și un cuvânt care nu cunoaște opoziția nimănui.

Nimeni nu îndrăsnește să-i treacă pe dinainte și nu-l supără nimeni.

Ce viață de basm !

Pe porțile vechei Biserici creștine viermuesc acum cărăuși cari vin și descarcă în pumnii puternicului Pauker aur. Acolo unde se deschideau Ușile Impărătești, se cască grota de fier a casei de bani. In locul Precistei odihnește registrul-chitanțier.

Isus a fost unde fumegă scrumiera. Pe locul Sfesnicului Impăratului se deschide craterul cu flegmă al sculptorii. In strane se tratează afacerile, se angajează damele. Și paroh al Bisericei Sărindar este acum Rabinul Pauker.

Ah, ascultați cum vâjie acum latrinele subt Evanghelier !...

Al. Gregorian

O generație și o misiune

De data aceasta nu vom intra în discuții de principii și justificări, pe cari le-am făcut în altă parte și le vom mai face încă, ci vom fixa câteva linii de foc, în jurul cărora se condensează întreg iumultul de aspirații al tineretului românesc și creștin de astăzi. Și pentrucă acest răvaș vine din inima Ardealului, sfâșiată de temeritatea provocatoare a străinilor, și pusă la mezeat de inconștiența, tembelismul și servilismul revoltător al politicianilor, vreau să precizez dela început câteva adevăruri evidente pentru cetitorul priceput al semnelor vremii.

Tânăra generație a Ardealului nu mai este ardeleană, ci pan românească. Noi cei tineri ne încălzim la marele foc al României întregite. În plămădeala noastră sufletească, dospită în freamătul creator de țară nouă, nu se mai simt urmele stăpânirii streine. Este ușor de înțeles, prin urmare, dece tinerii își întorc fețele dela idolii trecutului, îndreptându-și toată vânjosenia constructivă spre viziunea unei Românii totalitare, pătrunsă până în străfundurile ei de ideea națională și de lumina creștină. Și în al doilea rând, este și mai ușor de înțeles dece acest Ardeal tânăr nu se confundă cu bătăușii lui Iliz Lazăr, nici cu aspirațiile văduit separatiste ale defunctei mișcări chemăriste, pusă, din cauza unei condamnabile miopii politice, în slujba unei învrăjbiri între frați. Toate pâlpâirile, tresăririle și manifestările spiritualo-politice ale tineretului ardelean din ultimul timp înseamnă negațiunea categorică a tuturor strigoilor ce se pun deacurmezișul evoluției normale a sufletului românesc. Ca și pentru vizionarii cari au tâlmăcit în trecut destinul neamului românesc, pentru Ardealul tânăr, soarele tuturor Românilor răsare la București. Și datoria noastră, de care suntem pătrunși până în cele mai intime fibre ale ființei, este să tragem ultimele consecințe ale acestui adevăr, de valoare universal valabilă pentru momentul românesc de azi.

Între așa numitul Ardeal istoric, încremenit cu totul în zgura trecutului, și Ardealul tânăr, integrat perfect în aspirațiile românismului, există, în materie politico-socială, deosebire de natură. Vederea celui dintâi e prea scurtă că să mai poată prinde dimensiunile și creșterea în adâncime a noului suflet românesc. Pentru el, statornicirea țării în granițele ei etnice a coincis cu un cataclism geologic, în urma căruia speciile anterioare sunt sortite pieirii din cauza neputinții de adaptare. Din această fatală neputință de adaptare la noile stări de lucruri, Ardealul istoric, cu tot numărul redus al slujitorilor lui, a intrat de mult în agonie.

Pe lângă acest Ardeal schilod și miop, sprijinit din când în când de oficialitate sau de vreo trenurătoare carjă episcopală, trece, în plin iureș revoluționar, noul suflet al Ardealului, în căutarea frenetică a formulei de mântuire panromânească. Cine urmărește publicațiile tinerilor Ardeleni din ultimii patru-cinci ani și cunoaște la sursă preocupările acestora, își poate da seama, cu multă ușurință, de realitatea afirmației de mai sus.

Aderarea la panromânism a noului suflet ardelean nu este un fenomen izolat. El se înscrie în ordine istorică și organică pe linia de foc a tradiției românești. Iată cum: pe lângă tendințele centrifugale și separatiste ale unei mentalități bine cunoscută astăzi în manifestările politico-sociale, Ardealul și-a avut totdeauna vizionarii lui cu fețele întoarse spre răsărit, cari nu vedeau și nu prooroceau împlinirea misiunii noastre decât prin botezul de sânge al înfrățirii, prin aderarea totală, cum spuncam, la panromânism. Dela mitropolitul Simion al Bălgăradului, cum spun țăranii noștri, în a cărui prefață la Testamentul nou găsim mijirile aurorale ale idealului național, și până la feciorul popii din Răsinarii Sibiului, care a dus Ardealul în Țară și a adus Țara în Ardeal, se poate urmări în tot ceeace înseamnă freamăt de gând și faptă românească linia de foc a acestui drum suitor.

Prin urmare, dorul de mare faptă românească a tinerei generații ardelene se mișcă pe cuprinsurile unei tradiții vii. Prin glasul înaripat al tinerilor vorbesc puterile originare ale sângelui românesc, poruncile inexorabile ale destinului nostru. Cine nu înțelege acest freamăt răsvrătitor, cu puternice tendințe de primenire și transfigurare, n'are aderență cu pământul sfânt al acelsei țări. Divinul farmec mistralian al legăturii dintre om și pământul natal împrumută tinerei generații coloratura esențială.

Este limpede, în urma celor accentuate mai sus, că misiunea înscrisă în sângele tinerei generații ardelene, *înțelegând prin generație o contemporaneitate spirituală, este participarea la* construcția statului totalitar românesc, care, *date fiind temeliile noastre sufletești, nu poate izvori decât din extazul creator al contopirii între ideea naițonală și grația creștină.*

Ceasul acestei măreție înfăptuiri a sosit. Ori ce așteptare înseamnă dezertare dela datorie. Înscăunarea românismului în drepturile lui imprescriptibile nu poate aștepta pe nimeni.

Cluj, 17 Noembrie, 1935.

Grigore Popa

Sfarmă Piatră

va prezenta în numărul viitor o altă „viață de basm și de aur" din Sărindar.

Titulescu, icoanele și gările

Recenta sosire a d-lui Titulescu dela Geneva n'a fost lipsită de peripeții.

Cu toate icoanele pe care ministrul nostru de externe le avea, ca întotdeauna, cu el (iconița sf. Nicolae o poartă și noaptea pe șnur de mătase la piept!) a trebuit să se întâmple neapărat ceva, fiindcă era Marți.

Mai întâi s'a întâmplat că i-au ieșit înainte cele două pleze rele: d. Jean Tehaș Florescu și d. Dinu Cesianu.

Apoi a trebuit să i se schimbe gara de coborâre de două ori.

Se fixase întâi gara de Nord. Când rapidul fu la Sinaia, un polițist telefonă șefului de gară de acolo ca să comunice d-lui Inculeț, care venea cu ministrul afacerilor străine dela Predeal, că totul e în regulă. „E și lume e și flori"...

— E'n reg'lă dom'le Titulescu. O groază de lume, cu o groază de flori, se grăbi să vestească ministrul de interne.

— Cum, mă, da' ce sunt eu, ce, am ajuns brezaia voastră? Să tragă trenul la Mogoșoaia! — sări d. Titulescu.

Și d. Inculeț cobori iute din tren și dădu ordin fulgerător ca garnitura să fie îndrumată spre gara Mogoșoaia.

La Ploești, nerăbdător să vadă dacă i s'au executat ordinele, ambasadorul d-lui Tătărăscu dădu fuga și ceru la telefon, pe șeful stației Mogoșoaia.

— Să trăiț' dom' minist' aranjai și eu cum putui: lume nu prea ie, da presărai niște pansele pă peron, raportă ceferistul..

— Bi foi mati! se mânie d. Inculeț pe rușește. Flori, ha? Voi nu știți că ăsta nu e brezae, boule! Să trageți trenul în gara de Nord, că vă nenorocesc pe toți telefonic...

Diplomații și ziariștii au trebuit să se urce iute în mașini ca să ajungă la vreme la gara centrală.

Primirea ministrului nostru a fost sobră. O singură stridență s'a produs: caraghiosul de Jean Quijot Florescu, uitând, probabil, unde se află, a ridicat jobenul în vânt și a strigat: „Oameni mei! Mă, fiilii mei, uraaaa!.....

Farsa Briand

In articolul său din „L'Action Française" intitulat „Un essai de terrorisation", Leon Daudet, vorbind despre bandele de hoți ale frontului popular francez, are un pasagiu pe care îl vom traduce mai jos, fiindcă este vorba în el de „marele" Aristide Briand.

„In timpul lui Briand, — spune d. Daudet, — Faux-Pas-Bidet fiind comisarul său, ce comisar „special"! — fiecare înapoiere a acestuia dela Geneva dădea loc unei mobilizări, în gara Lyon, a asociațiilor de hoți în chestiune, cari aclamau „pe pelerinul păcii"...

E bine, merită să fie cunoscut pasagiul acesta, ca să desvalue câtă farsă s'a zidit în gloria asurzitoare a răposatului violoncel.

Neonaționalistul...

Note, polemici, înfierări

Agenții dela „Cuvântul Liber"

Redactorii „Cuvântului Liber" sau „Leiber" — e tot una — acești redactori cari sânt, deopotrivă, agenți de siguranță și idealiști în solda lui Eberlein, ne injură... Bieții băieți, cu bietul lor repertoriu: „fasciști, huligani, germanofili, încurajați ai guvernelor democrație" — cam atâta — niciodată n'au fost ei mai ridicoli, mai mizerabili, mai pigmeici ca acum, când încearcă să sară în peiptul de grezie al acestui basmic uriaș „Sfarmă Piatră".

Ei, băieți, camarazi, mai fortificați-vă puțin, ce dracu! Terminați-vă liceul. Terminați-vă facultatea, mă! Nu vedeți și voi? — când ciuguliți dintr'o ideie, par'că sânteți niște boboci de rață care — ați băgat de seamă? — când dau să ciupească primăvara pe marginea șanțului din firul de iarbă, cad în tărtiță...

Istrate Micescu trebue să birue

Breasla avocaților ciocotește. Alegerea noului consiliu al baroului de Ilfov s'a fixat pentru ziua de 8 Decembrie și, evident, mașinațiile de culise cel puțin acum trebuiau să fie asvârlite la suprafață.

Ele au apărut acum în cea mai crudă lumină. Oculta iudeo-masonică trage ațele, la capătul cărora, ca un pastoiache mic, joacă d. Iunian...

Constanți liniei noastre naționaliste, simpatia ni se îndreaptă în întregime spre maestrul Istrate Micescu, singurul în stare să iște [illegible] nou de primenire înlăuntrul baroului. Căci atmosfera e [illegible] de putoare insuportabi-

lă. Otrava ovreiască s'a aciuit în corpul avocățesc — de altfel ca pretutindeni — ca la ea acasă.

Acțiunea lui Istrate Micescu este mai mult decât o piață schimbare de comitet, ea este un început al **marei fapte românești** care va cobori în curând cu aripi albe și pure peste pământul țării.

După cele petrecute la congresul de la Tg.-Mureș, — de mai acum două luni, când presa minoritară din Ardeal radia de fericire idioată, urmărind rapoartele „democrate" ale tuturor pistruiaților barei, — alegerea d-lui Micescu în fruntea baroului se impune ca un inexorabil imperativ al vremii.

Maestrul Micescu trebue să reacționeze aspru, românește, să treacă peste orice piedici ridicate în cale de dușmanii românismului, și să realizeze un început crucial. El e flacără ruptă din văl vătaia naționalistă, ce a cuprins țara în brațele ei imense.

Luxul și foametea din Rusia

Intr'un număr recent al monitorului sovietic „Journal de Moscou", biroul de propagandă bolșevică din Kremlin trimite Europei lista de concerte, de matineuri, de florile cari s'au oferit cu prilejul recentei aniversări a revoluției roșii.

Ar fi fost mult mai interesant pentru Europa să fi putut afla câte pâini, mai ales, s'au distri-

buit în ziua aceea proletarilor cari mor de foame acolo cu sutele de mii.

Să nu ni se spună că e o exagerare, căci vom răspunde numai decât cu cazul parașutistei aceleia sovietice care, la plecarea de aici, a fost urcată în avion cu targa, fiindcă mâncase prea mult. Poate ca să se satură, pentru prima și ultima oară în viața ei.

Rămânea în burta sburătoarei foamea a 18 ani de revoluție.

Cuvântul Liber și „trecutul" României...

Orice s'ar zice, e bine să fim obiectivi și trebue să constatăm că de multe ori **Cuvântul Liber**— știți, revista bolșevică pe care din ordinul d-lui Pauker o ingrijește unu, Teodorescu-Braniște — foaia asta are, de multe ori, cum vă spun, o foarte generoasă atenție pentru trecutul țării... Astfel, odată, desgropa dintr'o bine meritată uitare pe C. A. Rosetti care a ridicat primul steguleț al democrației într'o țară hotărîtă să fie absolut la „nivelul" apusului, cum de altfel voia Cațavencu și cum voia azi chiar ăsta de care vă spun: Teodorescu Braniște...

Recent, **Cuvântul Liber**, continuând pioasele lui infamii s'a apucat să scormonească în țărâna cugetării lui Gheorghe Panu. Și după ce reproduce un portret destul de gângav al lui Take Ionescu — făcut, se zice, de Panu (dar eu cred că tot ăsta, Teodorescu Braniște, l-a scris) ce credeți că a găsit **Cuvântul liber** mai interesant să reproducă din idolul lui defunct? Iată, fără comentarii, fraza aceasta:

„Evident că lumea peste 800 de ani nu va înțelege o mulțime de lucruri la cari noi ținem adânc.

Cea mai mare parte din credințele noastre politice și sociale vor fi judecate ca prejudecăți, poate și sentimentul patriotic precum și spiritul de naționalitate vor fi trecute precum prejudecățile sociale ale veacului al 20-lea"

Cuvântul Liber... Vorb'aia. Așa zice!

Peste 800 de ani însă probabil că nu se va mai ști nimic de bietul Gheorghe Panu și poate — mă rog, totul e posibil! — nici chiar de Teodorescu-Braniște ăsta care e, cu siguranță, cel mai tâmpit publicist din Europa.

In ce privește sentimentul patriotic însă și spiritul de naționalitate, noi n'avem nimic de zis, și ne declarăm mulțumiți cu cei 800 de ani pe cari-i avem înaintea noastră... Dar dece se grăbește atâta **Cuvântul liber**? Nu vi se pare că este aici o întrebare pe care Siguranța Statului sau cel puțin cenzura, ar fi putut s'o pună?...

Tolstoi

Câțiva colaboratori ai Cuvântului liber se luptă de zor și s'au luat la întrecere să priceapă un articol despre Tolstoi, al d-lui Toma Vlădescu.

Sunt în acest articol, întâmplător, câteva din ideile pe care prietenul nostru le-a publicat, mai de mult chiar într'un studiu mai amplu apărut în Mercure de France.

Avertizăm astfel caritabil pe zeloșii intelectuali, angajați cu masă și casă, la d. Costică Brauer, că subiectul depășește competența celor 3 clase de gimnaziu...

Strigoiul dela Bucov

Const. Stere a împlinit 70 de ani. Am aflat din osanalele pe care i le înnalță Sărindarul.

Noi credeam că bătrânul revoluționar este în prezent plugar și romancier. Și încă ce plugar și câtamai romancier!

Alăm din „Adevărul" că la Bucov septuagenarul duce o existență de mujic veritabil. Ziua, sapă și udă, descult și cu capul gol, cele câteva pogoane de trandafiri și la-

carieră politică a lui Stere, din care, la fiecare uliță, se înnalță, neagră, floarea trădării? Să mai scoatem din tenebre, pe omul Luminii? Ne este imposibil!

Cu ce a aderat această umbră sinistră la spiritul, la sfintele aspirații ale acestui Neam? Cu ce-i poate fi, la 70 de ani, recunoscătoare Basarabia, care piere astăzi de foame, sub cismele puturoase ale Iudei?

lele, iar noaptea d. mujic își pun ciolanele la apă rece și scrie. A dat până acum literaturii românești câteva sute de hectare de roman plictisitoare, plictisitoare, ca toți atâtea sute de nopți albe polare...

Căci se greșește atunci când se afirmă că Const. Stere ar fi măcar romancier. Sunt acolo, strânse între coperți, o infinitate de foiletoane sarbede, în care colcăie un întreg fluviu de viermi sociali. Am aflat, încă odată, din aceste romane, că nucleele comuniste din Rusia erau conduse și înfierbântate de hidoasa mână iudaică.

Să amintim din nou rușinoasa

Sfarmă-Piatră

MEETINGURILE FRONTULUI POPULAR

— Herriot : „Eu o înlocuesc pe Truhanova care nu poate veni... *(Gringoire)*

INTR'O ŞCOALA ENGLEZA

— Thomas Smith, pentru ce nu ai preparat pe Caesar?
— Pentrucă, să vedeţi, de ieri au început sancţiunile contra italienilor, domnule profesor.... *(Die Brenessel)*

O APARARE EROICA

— Ocheşti cam alături, d-le Laval ! *(Die Brenessel)*

NEGUSUL SE APARA DE BOMBE...

cari ... nul ne... Ardealul Românilor datoria no... pătrunşi p... fibre ale fi... timele con... văr, de ...

... spe... pierii ... adaptare.

... fatală neputinţă de adaptare la noulle stări de lucruri, Ardealul istoric, cu tot numărul redus al slujitorilor lui, a intrat de mult în agonie.

Pe lângă acest Ardeal schilod şi miop, sprijinit din când în când de oficialitate sau de vreo tremurătoare cârjă episcopală, trece, în plin iureş revoluţionar, noul suflet al Ardealului, în căutarea frenetică a formulei de mântuire panromânească. Cine urmăreşte publicaţiile tinerilor Ardeleni din ultimii patru-cinci ani şi cunoaşte la sursă preocupările acestora, îşi poate da seama, cu multă uşurinţă, de realitatea afirmaţiei de mai sus.

Aderarea la panromânism a noului suflet ardelean nu este un fenomen izolat. *El se înscrie în*

(Marc' Aurelio)

PESTE CAŢIVA ANI LA GENEVA

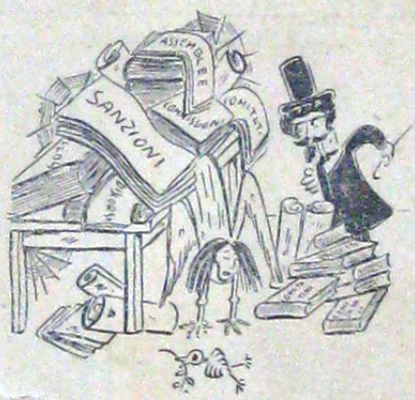

— Ingerul Păcii mort sufocat subt arhive. *(Marc' Aurelio)*

SANCŢIUNILE

— Luaţi măsuri că aici armele ne sosesc cu întârziere..... *(Die Brenessel)*

...NEZE AU INTRAT IN CHINA

...să înghită China !
...ă să studiez art. 16.
(Guerin Meschino)

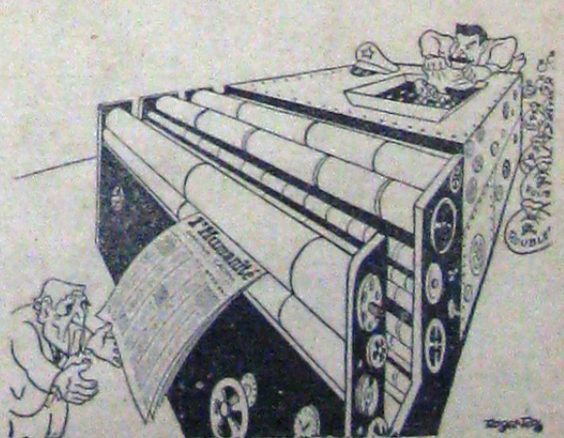

— Ziarul Comunist „L'humanité" şi-a procurat o nouă tipografie. *(Candide)*

...GRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL" — BUCUREŞTI, STRADA BREZOIANU 23-25